

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Čena Novin na leto je vsakoml na njegov naslov 8 K.
Skupne od deset več . . . . . 6 K.

Naročniki k Novinam brezplačno dobijo vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar Srca Jezuševoga.“

Čena ednoga droboa je doma 10 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

pleb. v Dolencih, NAGYDOLÁNY, Vasmegeye.

K temi se more pošilati naročnine i vsi dopisi, ne
pa v tiskarno ali v Črenšovce.

Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga
Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Črenšovcih, Cserföld, Zalamegye.

IV. postna.

Pilatuš je je Kristuša na smrt osodo. Začne še križna pot. Kakšni 1000—1200 stopajov je bilo do brega kalvarije. Naprej so prinesli križ, Kristuš ga je sam mogo nesti.

Kristuš je preveč slab bio. Trikrat je spadno pod križom. Prisilili so tühinca, ki je mimo šo, Simona iz Cirenene, da je mogo pomagati križ nesti. Prisiljeni je na sebe križ vzeo, nego milošča, štera iz križa teče, ga je preobrnola i je zaslednik Kristušov postano.

Sv. Lukač nam piše, da ništerne ženske so se jokale nad Kristušom. Jezuš je nje opominao, naj se nad sehom i svojoj decov jočejo, ar či nedužen sin človeči (zelena vejka) telko more trpeti, ka bode te grehšnim človekom (süha vejka).

Prišli so na breg kalvarije. Navada je bila, da se je osojenomi opojna pijača dala, da menje bode čüto boleznikrižne smrti. I Kristuš i so ponüdili vino z žučom. Jezuš je k vüstam neso, da ne zavrže delo ljubavi, nego nazaj je dao, ar pri treznoj pameti je šteo trpeti i mreti.

Križanje je bila najgrozovitneša kaštiga. Jeli so Jezuša na zemli ležeči ali pa na goripostavljeni križ pribili, ne moremo znati. Razlagatelje so slednjega mnenja, poleg toga so Jezuša na križ potegnoli. Noge i roke so njemi k križi privezali. Potem so ga s cvekami na križ pribili. Evangeliom nam svedoči, da je Jezuš po goristanenji rane meo na rokah i nogah. Je-li je vsaka noga posebim na križ pribita, ali pa sta obedne nogi edna na drugoj s ednim cvekom na križ pribitive, tüdi nevemo. Stara poročila slednje trdiyo. — Jezuš je trnovo korono i na križi neso. Na križ je pribiti bio

napisek : Jezuš Nazarenski, kral židovski, po latinskome : Jezus Nazarenus, Rex Judaeorum. Zato i napisek na naših križah J. N. B. J.

Židovje so se pačili nad napiskom : kral židovski, nego Pilatuš je pravo ka sam zapisao sam zapisao.

Na dva kraja so razpeli dva razbojnika. Tak je Jezuš med razbojniko bio zračunani.

Jezušovo obleko so si vojacje razdelili.

Jezuš je na križi dosta trpo. Največ od okoli stoječih. „Ha ti, ki cerkev božjo porüšiš, — sam si pravo — i vu treh dnevah nazaj zozidaš, pomagaj sam sebi.“ so pravli. Či si ti Sin Božji, hodi doli s križa.“ „Drugim je znao pomagati, sam sebi pa ne zna pomagati. Vu Bogi se je vüpaio, zdaj ga naj reši, či se njemi vidi, ar on je pravo : Jas sam Sin Božji.“ Špotali so ga vojacje. špotala sta ga ešče obadva razbojnika, nego eden, kda je vido Jezušovo potrpljivost i krotkost, da na te reči židovov je samo edno rečmeo : Oča, odpüsti njim, ne je več špoto Kristuša, tem več je za miloščo proso. Tomi je ime bilo Dizmaš, poleg staroga poročila je na desnom kraji Jezuš križani bio.

Desni razbojnik je vzgled pokornomi grehšniki, ki ešče vu slednoj vöri miloščo dobi pri Bogi, levi razbojnik je grozoviten vzgled nepokornoga, obtrdjenoga grehšnika.

Brest. Bukarest.

Nemci so daleč naprej prišli na Ruskom.

Ruska vlada je 24. febr. odločila, da pogoje nemške vlade sprejme i pooblaščene pošlje vu Brest-Litovsk, da mirovno pogodbo podpišejo.

Vu tom vremeni je nemški kancler govor držo. Na to si ne mislimo, je pravo, da bi Belgijsko obdržali. Na dale je pravo, da mi bojno nadaljavamo za volo obrambe, zato naprej idemo na Ruskom.

26. febr. Nemške čete vu ništernih dnevah so v Ukrajni 300 kilometrov poti včino. Velki del so ščistile od razbojniških čet. Nemške čete so obilno silja naišle, ešče iz pova 1915.

Znani so pogoji, štere so Nemci pred Rusko vlado postavili. Kurland več ne sliši pod Rusko. Livland i Estland Nemci posedejo. Rusi morejo včasi mir sklenoti s Ukrajnov. Ruske čete vöpotegnejo iz Ukrajne i Finsko-ga. Razoroženje kak naj prvle zvršijo. Ruski pooblaščeni včasi morejo odpötüvati vu Brest-Litovsk i vu treh dnevah morejo podpisati mirovno pogodbo.

27. febr. Taljani so na Bozen, daleč za frontom bombe lüčali iz zraka. Na Flandrskom topovski boj. V dostih mestah je na zračno bitje prišlo. Nemci so eden den 15 sovražnih letal doli strelili. — Nemci naprej s Ukrajni.

Na Ruskom nika pali vre. Boljševike, med njemi Trockija vkraj sünejo od vlade.

V Bukaresti se naši i nemci pogajajo s rumunom. Skrovno se pogajajo, ne tak, kak prvle s Trockijom.

Japan je proti brest-litovskemi miri.

28. febr. Zvünešnji minister je rumunskomi krali naznalo one pogoje, na podlagi šterih smo pripravni mir sklenoti.

1. marc. Naši v Ukrajno idejo. Nemci so že samo 8 kilometrov daleč od Petrograda.

Zavitje za starce.

Izvršilni odbor „Zavitja stareov“ se obrne v magjarskom pismi k prebivalcom Sobočke okrajine, da bi s svojimi darami pripomogli v Soboti gori postaviti zavitje siromaškim starcom.

Veški siromacije od hiše do hiše morajo hoditi. Krůh se njim več mestih s britkimi rečmi deli. Morejo čúti: Sam ga ne nam. Zakaj si se vu mladosti ne poskrbo? Te siromaki so se na zimo vu špital potegnoli, nego tam so je túdi dugo ne nihali. Prostor so kraj jemali od pravih betežnikov, ar so oni ne betežni, samo so nevolni od slaboga stroška.

Sobočki grof Szápáry László i njegova žena sta za svoje vzela to lepo idejo — misel — i sta pripravljena tri pluge zemle dati i zidino na svojih stroških postaviti.

To delo samo sebe hvali. Sobočka okrajina zdaj s svojimi darami more napraviti on fundament, bi tak pravo fundacijo, iz štere žojov, interesa bi se starci hranili i oblekli.

Nameravajo 80—100 starcom iz Sobočke okrajine mesto dati.

Velki kapital — glavnica de se mogla položiti. da iz njenih žojov de se zavitje gori držalo, — zato i velki i obilni dari morejo vkůp tečti.

Ki 500 K ali vise da, spomenek dobi vu zavodi.

Dari se naj pošilajo sobočkom i g. šinjori Szlepec Janoš.

Celo delo sebe prepórača. „Novine“ so pripravne to lepo misel na dnevnem redi držati i na dalje kakšemi more biti potrebnomi razglasi izvršilnoga odbora z veseljom prostor dati.

Deca očó iščó.

Poletni večer je bio i nočni mir je prihájo. Sunce je že zahajalo i rudéci plašč za sebo m vuhalo, tak da bi se žmetno ločilo od zemlje i lůdi. Sunce krvári trák ma, nesreča me dojde, si misli sáma vu sebi Kolárova Méca. Ne je dála dosta na šatringo i dónok s stráhom gléda rudeči sunčeni trák. Sin Miškec jo gori zdrámi govoreči: glejte, glejte mati nikši možak z nam pride. Te možak je že dostakrát prišo, posebno zdaj vu bojnom časi, gda je mož njeni, Miška túdi na bojišči bio. Približavajoči možak je bio veški sluga i pismonosec. Dostakrát je prineso pismo z bojišča. To je bilo veselje Meci i deci. Tak se vidi, ka zdaj túdi v tom deli hodi. Možak bliže pride i se pok-

Cena pšenice.

Nova rekvizicija je bila. Iz pavra li steplejo, nego zdaj že malo naideje.

Krivi smo vsi. Paver, da svoj račun naide, je spolago pšenico i žito stvari. Za 5 kil pšenice bi dobo 2 koroni, či je svinji spolago, je podkrmo edno kilo, to je pa bilo v jesen 10 koron, ešče zdaj je 7 koron. Zakaj so dopústili, da cena svinj i živine tak visoko skočila? Zakaj so dopústili, da cena obleča, obútel. šeife i spic je desetkrat dvajstikrat višiša? Zakaj dopústijo i za to mišče ne mara, da po vesnicah edna kila lůga je 20—30 koron? Zakaj nišče v red ne pobere tržče železa, da edna sekira, štera je ešče v jesen dobiti bila za pet koron, zdaj je že sedem, deset, trinajset koron? Kda je paver tak brezi obrambe, pravica je ne, nego razmimo, da krůh živini polaga. Vu vremeni lakote bi silje najbolje mogli poštvúvati: Eden metercent pšenice je vsikdar vreden 20 kil mesa i zabela. Razmim jas to, da vsakdemešnji krůh ne sme dragi biti. Da pa zdaj je ne od toga guč, je li je drago nego naj se da dobiti. Ki krůh kůpijo, vsi majo vekšo plačo. Ki pa ne morejo delati, dobijo pomoč, podporo. S podporov ništernih mesecov si lahko na celo leto krůh kůpijo.

Papir deset falatov Novin je inda sveta prišo na 7—8 filerov, zdaj pa vsaki falat stane 3—4 filere. Ki tak velki služ ma, on lahko plača.

Zdaj mi na pamet pride, da poleg kalendarov nas potvarjajo ništerni, da je norimo. Ne. Nikoga ne znorimo, — naj samo sebe ne znorimo.

Nego ne je vse paver kriv. Ki so edno zrno pšenice ne pripovali, so si

v jesen vkůp namosili. Naj so li dobili. Ništerna babja kokoš boljše zive, kak paverska. Sam sam s mojimi očmi vido, da so kokoši grenole na rudečoj pšemic. Pride pšenica i kokešam, ar je fel, jajce je pa drago.

Kde so tisti časi, kda so lůdje pravili, da pšenice stvari polagati — je greh? Pa bi zdaj jezerokrat bolje mogli praviti. Kde so tisti časi, kda so z Můrske doline v Gradec vozili pšenico? Pšenica je te bila velka vrednost. Zdaj bi pa ešče jezerokrat vekša vrednost mogla biti.

Ne pravim jas to, da bi — Bog zna — kak velko cenó pšenica mogla meti. Edno samo pravim, da bi se, stroški pavra plačali. Čúo sam od ednoga marofa gučati, poleg bogate Rabe je, da bi pšenice ne povali, či bi ne trbele slame. Drůgo sam pa lani sam vido. Pri nas na goričkom ne ga mašinov. S rokov mlatijo. Pšenice je mogo zmlatiti štiri križe, či je dala eden metercent. Stirje mlaci zmlatijo 10—12 križov, na mlatijo 3 metercente, slůžijo eden den 40 koron, po takšem samo mlatitev ednoga metercenta pride na 10—13 koron.

* * *

Vlada je odredila maksimalno cenó pová na leto 1918. Cene so sledce po metercenti:

Pšenica	60 K
Žito, ječmen, oves, proso, kukurea	52 „
Kukurca (cinquantin, florentin i t. d.)	60 „
Hajdina	150 „
Grah	100 „
Leča	150 „
Grahorka	140 „

loni: vhálen bojdi Jezuš Kristuš! Na vse veke amen, je bio odgovor.

Pismo ste dobili, ali ne je on pisao. Ne razmim, ár je vogrski spisano. Od moža nikaj notri je, lahko je betežen, ali Bog vari! se kaj hůjše žnjem zgodilo. Mati prestráhšeno pravi: Miškec hodi i preči vó eto pismo; jas nevem čteti, ár je vogrsko. Miškec je že 4 leta hodo v šolo, kde se je vse pe vogrskom včio, ali dónok me razmi vogrsko napisano dopisnico. Mati tužno vzeme to pismo govoreča: vútro bodem šla k svetoj meši, pa gospon plevanoš mi že razložijo, ka v njoj stoji.

* * *

Méca je trno trůdna bila i dónok je ne celo noč oči zaprla, nemirovna bila, stálno si je premišlávala, ka je v pismi, ka se je z možom zgodilo. Somli

se njoj, nikaj hůdoga more biti . . . . Na drůgi dan ramo ide v cerkev. Nikdar je sveta meša ne tak duga bila, kak to. Méci je svéta meša vsikdár krátka bila, hitro minola ali zdaj žmetno čaka konec . . . Po svetoj meši ide Meca notri gospodi i prosi naj joj razložijo, ka je v kárti napisano. Plevaroš vzemejo pismo, oči se s skuzmi napunijo i govoriyo: najbolše moje fárnike po rédi zgúbim: Méca! Bog vaj je razložo. Miška je na bojišči spadno. Bog, štere lůbi, k sebi vzeme. Meca se britko začne jokati i vedno kričala: moj lůbleni mož, moja siromaška deca . . .

Deca žmetno domo čáka mater. Kda mater zaglednejo vsi pét materi proti beži, i kriči: mati ka ste nam prinesli? Deca niti ne vára, ka se mati jočejo.

Priповest.

Kapelica ua Smeti. Spisao J. Vador.

Krčevito stisne planinko k prsam ino gleda obvūpano na gladke pečine okoli sebe, „žaskočo sem se“ in vūstnice njemi zadregečejo, „zgūbljeni sem, če me ne reši angeo čuvar...“

Za trenutek ši odehne pastirček Simonček, ali včasi si zmislī na svoj obvūpani polčzaj. Noč se je spūstila na mrzle pečine, na nebi so se zasvetile zlate zvezde. Mrz je potegno z mrzlih mežišč; pastirček Simonček je začno dregetati po celom teli. Usmili se me, ti dober Bog, usm li se me, je kričao v temno noč. Pa nikaj se je ne genelo. Samo njegov glas je odmevao od mrtvih pečin in se glasio tak strašno... Zato je raj mučao, Drgeta — joč se je stisno k mrzloj pečini in molo neprestano. Samo to je še proso Boga, naj njemi da veliko moči, ka ne odnemore, samo nocoj ne odnemore. Vūtro mogoče že pride rešiteo; skušao de vūtro vse, naj samo splezi s toga strašnoga kraja.

Prisveto je mesec. Vnjegovoj bledej svetlobi je vido Simonček komaj bližnje pečine razločno, prepad pod njim je pa postao še groznejši. Pastirček je molo neprenehoma. Sam je več ne zao, kak dugo je stao že na voskoj polici; videlo se njemi je, kak če bi maincla že cela večnost od listoga mao, ka je najšeo čūdo zdravno planinko. Nacukrar se zgene. Vidi se njemi, ka čūje daleč tam doli zvanje. Odpre oči in poslušā. Razločno čūje kak nekak tam doli kriči: „Simonček, oj, Simonček!“

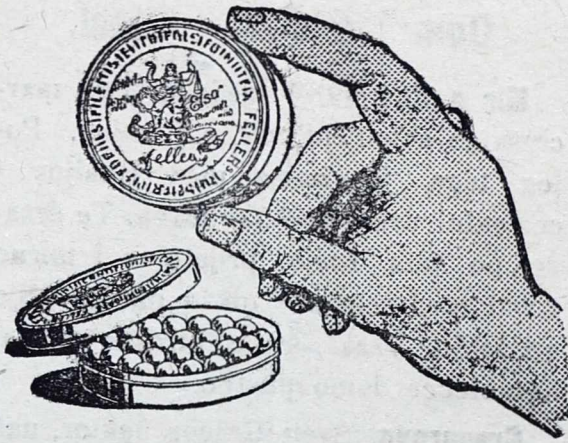
Pastirček skriči na ves glas od radosti. Krv se njemi je že stavljala po žilah, pa je znova začnola krožiti. Glej, ljudje so ga prišli iskat. Povedala njim je gotovo stara Maruša, ka je šo na gore. Da ga pa ne bilo domo, so se prestrašili pa so ga šli iskat, ka bi ga rešili, če je še pri življenji. Oj, ta mati Maruša! Dobra mati Maruša!

IV.

Stara Maruša je hodila tisti zadvečerek nemirno po polji. Pri vsakom petom stopaji je henjala pa je gledala proti lesi, če se že pokaže Simonček.

Mračilo se je že. Starka je bila za trdno prepričana, ka se je zgodila pastirčeki nesreča. Odkitela je k Močnikovima pa kričala vsa iz sebe: Zabožo volo, paščite se, paščite! Ite iskat siromaka!

Zaskrbelo je ljudi pa viteze tūdi, če mogeo mladi trūden pastirček celo noč držati na voskoj polici.

EDINA OBRAMBA

proti znorenji pri kūpčili imitiranoga blaga je, či si gori zapomlino od z goraj našlikano znamenje po mali poganjajočih, žalodec okrepačeo h, tečnih Fellerovih Rebarbara „Elsapilul“. To malo opominanje naj slūž našim čitatelom za obrambo proti premembi i je ne naš el, da bi s tem ne potreben reklam delali tomi ž: davno poznanimi domaćemi sredstvi. Ki ešče ne pozna „Elsa-pilule“, lahko zve od svojega zdravnika da

ZALODCI I CREVI

izvrstno zližbo včinijo s svojov tečnov, prekuhanje pomačeo i okrepačeo močejov, lahko se na nje nihamo pri zasūšenom, stavlennom stočci i. t. d. od šteroga se dosta hvale lahko čte vu 100.000 pismah, štero so vu lekarni Fellerovoj, 6 skatūl brezi poštnine 7 K 37 fil. 12 skatūl brezi poštnine 13 K 47 fil vu edino pravoj kakoršnosti vu lekarni V. Eugen Feller, Stubica Central 146 sz. Žup. Zagreb.

To i
nikaj
drugo

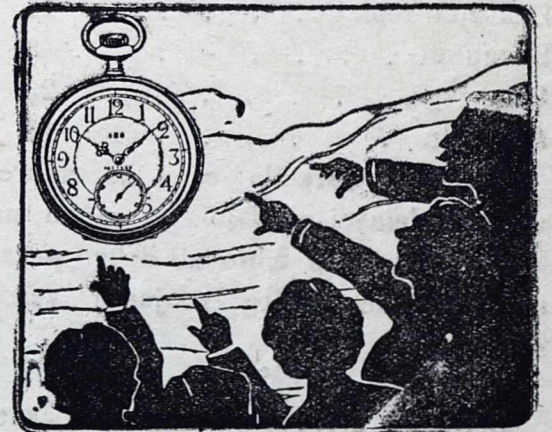
je že davro sprobanoa hol vtihājoegea Fellerovoga „Elsa-fluida“ pravi glašek i edino pravo znamenje. Ne za volo reklama, nego da te se znali braniti proti nikaj vrednih imitiranih sredstev, pokažemo na zgornjoj šliki glas i znamenje, znovič opozarjamo, da pri kūpčiji vsikdar pazimo na „Fellerovo“ ime i na znamenje „Elsa.“ Ki to dobro, zavūpano domače sredstvo ešče ne pozna, naj pita svojega domačega doktora, da

pri bolah i prehlajenji,

proti reumi i protini, proti bolam sinjeka i prsi kak radikalen je njegov vspeh. Od njegove zdravilne moči svetle pisma lahko čtemo vu več, kak 100,000 zahvalnih pismah i doktorskih poročilah, štere vu lekarni Fellerovoj stoj šteč lahko pogledne. — i malih ali 6 duplinskih ali 2 specijalna glaške brezi poštnine 14 K 32³/₄ fil., 24 mljih ali 12 duplinskih ali 4 specijalnih glaškov brezi poštnine 27 K 32 fil. vu edinej pravoj kakoršnosti vu lekarni V. Eugen Feller Stubica Centrala br. 146. Žup. Zagreb.

Dobra „IKO“ ura

Je od obudovana in zazeljena, kajti ona je majstersko delo urarske umetnosti!

- Stev. 410 Nikel-anker-Roskopf-ura . . . . .
- 705 Roskopf-ura, kolesje v kamenjih . . . . .
- 449 Roskopf-ura, gravirani, močno posrebrani ovojni mantelj . . . . .
- 720 Srebrna cilindar-remontoar-ura . . . . .
- 600 Raodium-žepna ura, sveti ponoči . . . . .
- 1450 Veriga iz bele kovine . . . . .
- 1142 Sreerna broša . . . . .
- 1145 Srebrna broša, 3 deli . . . . .
- 468 Duple-zlato srčice . . . . .
- 1265 Diamant za rezanje stekla . . . . .
- 1645 Uhani, zlato na srebru . . . . .
- 1022 Srebrni rošni vence . . . . .
- 518 Nikel-kavalirska ura . . . . .
- 513 Nikel-tula-ura, dvojni mantelj . . . . .
- 712 Nikel-anker IKO ura, 15 rubinov . . . . .
- 776 Srebrna IKO-ura, dvojni mantelj . . . . .
- 804 Srebrna damska ura, 6 rubinov . . . . .
- 817 Srebrna damska ura dvojni mantelj . . . . .
- 556 Dolga srebrna damska verižica . . . . .
- 1544 St. Lederna narokvica vōra . . . . .

Za volo kojne, nje posledice pred tis kom toga gasila je ne mogeo bilo točne zene odločit. Ki se interesirajo, stalna cena se njim vu visini oznani.

Razposiljatev po povzetju, kar ne dopade, se **izmenjna!** Velikanska izbira ur, verižic, prstanov, kinča, daril itd. v **krasnem ceniku** zahtevajte ga velikem zastonj in franko.

Vse ure se natančno regulirane.

Lastna fabrika ur v Sveci. — Lastna marka „IKO“ svetovno znana. Krscanska razposiljalna hisa **H. SUTTNER** samo **LIUBLJANI št. 45.** Svečovna znāna valed dobave dobrih ur. — Novene ilijalke.

Cista koža na lici

i na rokāh, kaj pri vnoгих ljūdeh obūdūjemo, da dvoje prednost svojim lastnikom. Najobprvim za celo telo je potrebno, naj koža zdrava bo, zato ka samo tak se moremo skoz nje prav zračiti. Obdrūgim je pa to tūd potrebno, naj našim bližnjim z nezdravov kožov mrznje ne spravimo. Nečista koža, brizge, puščajci, šplint, elise mozolčki, bradajice opeklinn itd. pa večkrat to zroktūjejo, kaj je pa tūdi škodljivo za dihanje kože i zato tūdi nezdravo. Vnogo jezēr moškovi i ženske rābi pri zdravljenji i čuvanji svoje-koža Fellerovo „Elsa“ pomado za brambo lica i kože št. velki lonec 3 K II. št. močneša kakoršnost 4 K 50 fil. To vrāstvo ne škodi, kak vnogo reči za lepsanje kože pomtjanjih. Odstrāni aetege kožne, obrāni od pečeline sunca, šplint, odprāvi puščajce, spokaline itd. Na mesto grizecih i večkrat škodljivih žajf rabimo Fellerovo lilijsko žajfo ali pa Fellerovo borax-žajfa i prah za mujvanje (borax prašek) 1 kor. Za Fellerovo lilijo mlečno žajfo za volo stalna

dragočo i pomenj kanja blaga je ne mogeo bilo tū odloceno ceno štampati, nego vsikoar kak najbolje fal de se zacunalo.

Vlasjé mečno rastējo

po Fellerovoj „Elsa“ Tannočina-pomadi za vlasē Lonček 3 K, močnejše kakovosti II. št. 4 kor. Krepi kožo na glāvi, zabrani pislivost i rano oserelost, pomore k zrāsi močnih, zdravih vlāsi. Nema škodljivih snov v sebi zato mā pred škodljivni pomadani prednos posebno pred tislimi, stere pontajajo nevuceni lekarnista. Za mustace je najbolša Fellerova mast za 1 K 80 filerov. Narocitive pošlimo neposreo o na Feller V. E. na lekarnika, Stubica Centrala br. 146. (Zag-župa ja.) Pakiranje i postna posebim 2 kor. 30.